

ПРЕС КЛИПИНГ

25-26. март 2017.

НАСЛОВИ

"Ни двојка - повући или оборити на поправни" (стр.2)

Које општине ће морати да отпуштају а које ће моћи да запошљавају? (стр.3)

Љајић о "Агрокору": За сада нема последица, пратимо ситуацију (стр.4)

Машиновође туже бившу фирму (стр.5)

Нереални колективни уговори доводе до кршења радних права (стр.6)

Четвртина Србије у ризику од сиромаштва (стр.8)

„Слатки отров” и одбачени стари вагони (стр.9)

Глас радника нити се чује, нити га ко слуша (стр.10)

Индустрија у благом опоравку (стр.11)

Шеф мисије ММФ Џејмс Руф пише за "Блиц": Србији је потребан јачи приватни сектор (стр.13)

Просечна зарада у фебруару већа за 12 одсто - 46.990 динара (стр.14)

Синдикат пензионера: Деци нам прете да не идемо на протесте (стр.14)

Само Бугарска има већу сиву економију од Србије (стр.16)

"Ни двојка - повући или оборити на поправни"

Извор: Танјуг

Београд -- Председник Савеза самосталних синдиката Србије Љубисав Орбовић каже да се 15 година разговара о социјалном дијалогу а да се нисмо померили од почетка.

Председник УГС "Независност" Зоран Стојиљковић каже да је социјални дијалог кључни елемент нечега што се зове култура толеранције и дијалога и ширег партиципативног разумевања демократије. "Социјални дијалог у Србији не заслужује ни прелазну двојку и питање је да ли га треба пустити да се провуче или га треба оборити на темељни поправни", каже Стојиљковић.

Алудирајући на назив скупа "Трипартизам у сенци државе", Орбовић каже да је Закон о раду та сенка коју је држава надвила над синдикате.

Оценио је да је социјални дијалог за синдикалце "слатки отров" јер имају утисак да су близу договора, а резултата заправо нема, те да имамо ситуацију да се колективни договор потпише, а онда их послодавачка организација поништи.

"Да ли је то нешто чему тежимо и што нас води у Европу? Да ли је тај преварантски однос - данас потпишемо, сутра откажемо, пут којим треба да се води дијалог", упитао је Орбовић и навео да је, осим репрезентативности синдиката, потребно утврдити и репрезентативност послодавачких удружења.

Контрадикторност је да је држава с друге стране омогућила колективне уговоре за запослене у државним органима, којих је до сада потписано 14, а на које синдикати немају ниједан приговор.

Послодавци и синдикати би преговоре о придруживању Европској унији требало да користе као инструмент у налажењу најбољег решења за социјални дијалог у Србији, поручила је шефица преговарачког тима са ЕУ Тања Мишчевић.

Мишчевић је рекла да је преговарачки тим спреман да буде посредник у налажењу тог најбољег решења. Наш је задатак, каже, да направимо акциони план као преглед где се Србија налази у области социјалне политике, у оквиру које је социјални дијалог једно од питања.

"Преговоре покушавамо да базирамо на анализи објективног приказа, а не на субјективном осећају било кога", сматра Мишчевић и додаје да нас очекује жива и озбиљна дебата не само кроз Социјално економски савет, него и Конвент и скупштинске одборе.

Наводи да ће бити ревидиран Програм економске и социјалне реформе, као један од елемената на одговоре на питања о трипартитном дијалогу у Србији, те да су питања социјалне политике, између осталог, обухваћена и поглављем 2 које је посвећено слободи кретања радне снаге.

Преносићи искуства из Словеније, чланице ЕУ, председник Самосталног синдиката Словеније Душан Семович каже да социјални дијалог није роматичан процес пун идиле, већ процес који има успоне и падове, оцењујући да је највећи непријатељ социјалног дијалога неолиберална политика неких европских институција које имају дефицит демократског капацитета, те утицај крупног капитала.

Ту зато види велику улогу синдиката за радничка и социјална права, и истиче да се вреди борити за социјални дијалог као инструмент за остваривање права радника и пензионера.

Социјални дијалог у Словенији, каже Семовић, тече посредством Економско-социјалног већа. "Тамо се и свађамо, много тога се и договоримо", каже Семович и додаје да сви закони који се тичу радника, младих и пензионера иду преко тог већа установљеног договором три партнера, те да ниједан посланик није гласао против закона чије усвајање су препоручила три социјална партнера.

Тренутно је, каже, у сржи социјалног дијалога у Словенији, настојање да се ојача јавно здравство.

Директорка регионалне канцеларије Фондације Фридрих Еберт, која је организовала скуп, Урсула Кох-Лаугвиц истакла је да је социјални дијалог један од принципа економског напретка и социјалне стабилности, те да помаже у превазилажењу кризе.

Које општине ће морати да отпуштају а које ће моћи да запошљавају?

Аутори: Мирјана Брајковић и дописници РТС-а

До краја године број запослених у јавној управи и локалним самоуправама треба да се смањи за још око пет хиљада, а у Влади рачунају да ће највећи део тога бити остварен кроз пензионисање. Међутим, неке општине чекају велике промене - једни ће морати да отпуштају и по неколико стотина људи, док ће други моћи да запошљавају, већ од јуна.

Србија нема превише службеника, у просеку. али на пример Прокупље има 800 запослених а требало би да их има 317 мање.

"Отпуштање радника неће се одразити на квалитет услуга. Парадокс је вишак запослених а с друге стране фали висококвалификованих људи", каже председник Општине Прокупље Александар Симоновић.

Уз превише запослених иду и превелики дугови. Прокупље дугује два годишња буџета општине. Смедеревска Паланка чак три - односно око четири милијарде динара .

"Велики проблем су 19 јавних предузећа, како које оде у блокаду отварали су ново предузеће и вршили испумпавање средстава из фирми, и ми смо заједно с Министарством државне управе и локале самоуправе ушли у процедуру санације, како видимо будућност тих јавних предузећа", каже председник Општине Смедеревска Паланка Топлица Пинторовић.

Будућност је да све општине које превише троше на плате, морају да смање број запослених.

"Морамо полако, зато што је то отпуштање од 350, негде 450 људи до 2020. године. Полако да оптимизујемо, да би се ти људи сналазили и да би ми имали одрживо пословање локалних самоуправа", каже министарка државне управе и локалне самоуправе Ана Брнабић.

Међутим, на другој страни су општине попут Ивањице, Лознице, Пирота, Параћина, које имају мање од оптималног броја запослених и које је забрана запошљавања највише погодила.

"Најкритичније је у одељењу за урбанизам пошто су последњи стручњаци прошле године отишли у пензију. И друге службе ће бити интересантне као предшколска установа где смо имали неколико криза протекле године због забране запошљавања", објашњава председник општине Параћин Саша Пауновић.

"Они се јављају, ми дајемо одобрење за нова запошљавања уколико су они испод маскимальног броја запослених који смо одредили заједно и уколико имају средстава у маси плата. Ако

испуњавају та два услова, од јуна дајемо зелено светло да се даље запошљавају љди", каже министарка државне управе и локалне самоуправе Ана Брнабић.

Да би неког запослили, појашњава, морају да добију дозволу владине комисије. Каже да је одлучено да се забрана запошљавања продужи до краја године да би се сачувао постигнути резултат - а то је за протекле три године уштеђених више од 100 милиона евра.

Љајић о "Агрокору": За сада нема последица, пратимо ситуацију

Извор: РТС

Хрватском "Агрокору", који запошљава укупно 60.000 радника, од тога у Србији више од 11.000, љуљају се темељи. Министар Расим Љајић каже да за сада нема последица по запослене, али ни за добављаче у Србији.

Министар трговине, туризма и телекомуникација Расим Љајић је, гостујући у Дневнику РТС-а, рекао да ће ове недеље бити одржан састанак српских државних званичника са руководством "Агрокорових" фирми у Србији.

"Разговараћемо са представницима 'Фрикома' и 'Дијаманта', јер желимо да на тај начин дамо врло јасну поруку, да упутимо информацију и према запосленима и према добављачима", навео је министар.

Нада се да ће "Агроком" успети да стабилизује своје пословање.

"Повериоци посебно руска "Сбербанка" је заинтересована да се овај проблем реши, пре свега због себе јер је она била и највећи кредитор милијарду и триста милиона евра", објашњава Љајић.

Наводи да Хрватска влада најављује нови закон који ће помоћи компанијама.

"Хрватска је најавила закон којим ће се помоћи компанијама које запошљавају више од 8.000 радника и које су задужене више од милијарду евра а Агрокор је једна од три компаније која задовољава те критеријуме. Ми са пажњом пратимо оно што се дешава у Србији и оно што се дешава у Хрватској као матичној земљи 'Агрокора'", наводи министар.

Љајић истиче да ове године очекује значајан пораст туриста из Русије у Србију.

Говорећи о спољнотрговинској размени Србије и Русије, Љајић је рекао да је у 2016. дошло до опоравка спољнотрговинске размене у односу на 2015. годину, када је због пада рубље била смањена тражња српских производа на руском тржишту.

Најављује реализацију неколико великих пројеката.

"Почећемо са изградњом гаража на Копаонику. Завршити Омладински културни центар на Златибору. Инфраструктуру на Старој планини", наводи министар.

Оцењује да је ова зимска сезона била боља него што се очекивало.

"Ове године смо имали много више туриста а интересовање за ваучере је огромно. Данас ће бити издато 20.000 ваучера. Прошле године у ово време поделили смо 9.000 ваучера.

Очигледно је да ће свих 60.000 до 15. октобра када истиче рок бити подељено", оцењује Љајић.

Најављује да ће ове године бити решен и статус неколико бања.

"Посао око решавања статуса бања иде спорије него што смо очекивали. Оно што морамо да урадимо јесте да решимо имовинско-правне спорове са десетак бања јер имамо неколико заинтересованих. Мора да се зна ко је власник бања да би могли да уђемо у процедуру реорганизације", објашњава министар.

Истиче да ће велики неуспех представљати ако се не реши имовинско-правни статус бар пет бања у овој години.

"За нас ће бити велики неуспех ако за пет од тих десет бања не решимо имовинско-правни статус у току године", закључио је Љајић.

Машиновође туже бившу фирму

Аутор:З. РАДОВИЋ

Незадовољни радници "Србија воза" који су лане напустили ово предузеће. Условили их да оду на годишњи, а онда им обрачунали мање отпремнине

БИВШИ радници "Србија воза", који су уз отпремнине напустили фирму, тужили су ово јавно предузеће јер сматрају да су оштећени. Незадовољни су они који су се определили за модел социјалног програма који подразумева исплату једне трећине просечне бруто плате за последња три месеца рада, увећане за 50 одсто и помножене са годинама стажа.

Машиновођа ОЈ "Вуча возова Сомбор", Миодраг Негрић, после 44 године стажа напустио је фирму и тврди да је њему и његовим колегама речено да пре него што оду морају искористити годишњи одмор, а пошто је већина то и урадила, плате за септембар, октобар и новембар су им биле значајно мање. По том основу им је исплаћена и мања сума за отпремнине.

- Највећи број запослених у сва три новоформирана предузећа, "Србија воз", "Србија карго" и "Инфраструктура", који су били обухваћени програмом решавања вишка запослених, прво су преварени путем понуђеног програма, а затим и оштећени приликом исплата отпремнина - тврди Негрић. - Бившим радницима је због тога што су последња три месеца пре одласка из фирме били на годишњем или боловању, исплаћено од 50.000 до 200.000 динара мање него што им припада. у више наврата смо се обраћали пословодству, синдикатима, а на крају и ресорној министарки Зорани Михајловић и увек остајали без одговора. Стога нам не преостаје ништа друго него да тужимо фирму у којој смо провели цео радни век.

Радници тврде да су оштећени, јер им је обрачуната "сува" плата, пошто им током годишњег одмора не припадају ни топли оброк ни остали додаци на зараду, попут ноћног рада и ангажовања на државне празнике, које они имају сваког месеца због природе посла.

У "Србија возу" су потврдили "Новостима" да је поднето осам тужби у вези са начином обрачуна отпремнине по Програму решавања вишка запослених за 2016. годину. Они, међутим, сматрају да су имали законску обавезу да људима омогуће да искористе годишњи одмор, пре него што напусте предузеће.

- Чланом 72. Закона о раду је прописано да запослени има право на сразмеран део годишњег одмора за сваки месец дана рада у календарској години у којој му престаје радни однос - објашњавају у "Србија возу". - Сходно томе, када је послодавцу познато да ће запосленом престати радни однос, или га је радник о томе обавестио, послодавац је дужан да донесе решење о коришћењу годишњег одмора и да му омогући да га искористи.

У "Србија возу" је пре поступка реализације Програма решавања вишка запослених у 2016. години, било 2.843 радника, а до сада је фирму напустило 385 запослених.

"ВИШАК" ПАРА

МАШИНОВОЂА Миодраг Негрић каже да су бивши радници чули да је "Србија возу" остало око 35 милиона динара вишка од отпремнина, које је требало да буду исплаћене радницима. У овом предузећу признају да им је остало новца и после исплате отпремнина и то готово 42 милиона динара. Тврде да се новац налази на посебном наменском подрачуну код Управе за трезор и да ће бити искоришћен у поступку решавања вишка запослених у 2017. години.

ЗА ГОДИШЊИ "КЛОТ" ПЛАТА

У "СРБИЈА возу" наводе да основицу за обрачун висине отпремнине чине просечна бруто зарада исплаћена за последња три месеца, као и плата за ефективне часове рада, радни учинак, ноћни и прековремени рад, рад на државни празник, "минули рад", као и топли оброк и регрес. Они истичу и да у основицу за обрачун отпремнине не улази исплаћена накнада зараде за боловање, годишњи одмор, плаћено одсуство и неплаћено одсуство. То објашњава зашто су бивши радници који су били на боловању или годишњем одмору добили значајно ниже отпремнине. Основицу за обрачун њихове отпремнине чинила је само уговорена основна зарада увећана за "минули рад".

Нереални колективни уговори доводе до кршења радних права

Извор:Тањуг

Најчешћи разлог колективног кршења радних права у јавним предузећима или државној управи је посебни колективни уговор

Најчешћи разлог колективног кршења радних права у јавним предузећима или државној управи је посебни колективни уговор, који махом предвиђа више исплате од оних које је послодавац планирао у текућој буџетској години, односно више од средстава за која је добио сагласност државе.

У питању је кршење обавеза послодавца за исплате по разним основима - јубиларна награда, регрес, накнада за исхрану у току рада...

У тој ситуацији, да не би исплатом прекорачили одобрену масу зарада, послодавци запосленима исплаћују мање износе него што су уговорили колективним уговором иако су свесни да тако крше права запослених, објашњава за Тањуг директор Републичке агенције за мирно решавање радних спорова Миле Радивојевић.

"Одговорна лица у предузећу се налазе у незавидној ситуацији, јер уколико прекрше посебни колективни уговор остављају могућност запосленима да колективно туже предузеће, али уколико изврше исплате предвиђене колективним уговором и пробију одобрену масу - одговорно лице (директор) корисника јавних средстава би сносило одговорност за то", навео је Радивојевић.

У тој ситуацији запослени покрећу судске поступке за исплату накнада предвиђених колективним уговором, или се пак обраћају Агенцији за предлогом за покретање поступка мирног решавања спора.

За разлику од судске пресуде којом је послодавац обавезан да предвиђене износе исплати одмах и у целости, чиме се доводи у питање функционисање предузећа, у поступку мирног решавања спора он може са запосленима да постигне споразум о исплатама које неће нарушити пословање.

Радивојевић је указао да би сви корисници јавних средстава (буџета), као што су јавна предузећа или државна управа, код којих постоји опасност од колективних или групних тужби запослених, требало да своје спорове решавају алтернативним путем - у поступку пред Агенцијом.

На тај начин ће се уштедети и средства и време и ускладиће се реалне могућности предузећа са обавезама према запосленима, нагласио је Радивојевић.

У неколико претходних колективних поступака, међу којима су ЈКП Градске Тржнице, ЈКП Пут Нови Сад и актулени поступак у Установи студентског стандарда у Новом Саду, Агенцији је стигло преко 500 захтева за покретање поступка, а основни разлог је несклад између одобрене масе зарада и посебног колективног уговора.

"Они су у поступку пред Агенцијом потписали споразуме са послодавцем и на основу тих споразума арбитраи су донели појединачна решења, која имају исту правну снагу као правоснажне судске пресуде", навео је Радивојевић.

Решењима је предвиђено да предузећа сва заостала дуговања запосленима исплаћују у ратама - које не нарушавају редовно пословање предузећа, истакао је директор Агенције.

Радивојевић је навео и пример поступка ЈКП Градске Тржнице у Крагујевцу пред Агенцијом у којем су готово сви запослени по неколико основа покренули поступке против послодавца, односно Јавног предузећа.

"Готово сви су у току прошле године окончани арбитражним решењима која су обострано прихватљива. Запослени су се сагласили да им послодавац исплати заостало дуговање у ратама које одговарају његовом пословању и на тај начин су трајно решили дугогодишњи проблем", нагласио је Радивојевић.

Одговарајући на питање зашто је у овим случајевима добро за послодавце да дају сагласност за улазак у колективни поступак пред Агенцијом, Радивојевић је указао да послодавци у поступку пред Агенцијом, током преговора могу да закључе споразум са запосленим на основу којег се доноси арбитражно решење.

"Арбитражно решење постаје основ за исплату дуговања и оно има исту правну снагу као судско поравнање", нагласио је Радивојевић.

Тек након правоснажне судске одлуке, односно арбитражног решења, послодавци добијају основ да преусмеравају средства за исплату дуговања.

Послодавац такође може да потпише споразум са запосленим и без арбитра Агенције, али тај споразум би био правно рушљив - могла би да се покрене парница за поништај тог споразума, напоменуо је Радивојевић.

Са друге стране, како је нагласио, када се кроз поступак пред Агенцијом на основу споразума донесе арбитражно решење оно је извршни акт на основу кога може да се тражи извршење.

Поред тога што одлуке - решења арбитра Агенције имају исту правну снагу као правоснажне судске пресуде, бенефити поступка пред Агенцијом у односу на судски поступак, су ти што он треба да се оконча у року од 30 дана и за странке је бесплатан, односно тршковити поступка падају на терет државе.

Према Закону о мирном решавању радних спорова, у року од 30 дана запослени треба да добију арбитражно решење, без трошкова поступка и трошкова адвокатских услуга.

Поступак је искључиво добровољан, тако да ни запослени ни послодавци не могу бити натерани да уђу у поступак пред Агенцијом и мирно реше свој спор.

Иначе, у јулу 2015. године Влада Србије је донела закључак са препоруком свим корисницима јавних средстава да све спорове решавају пред Агенцијом у циљу уштеда новца и времена.

Тако се број поступака пред Агенцијом у току прошле године у односу на 2015. годину повећао чак три пута. Према подацима Агенције, током 2015. године Агенцији је поднето 322 предлога за решавање индивидуалних или колективних радних спорова, а у току 2016. године чак 956.

Четвртина Србије у ризику од сиромаштва

Аутори: Ивана Албуновић и Аница Телесковић

Према подацима Евростата, према овом показатељу 24,5 одсто становника наше земље може да склизне у беду

То показују најновији подаци званичне статистике Европске уније – Евростата, према којима је наша економија по овом показатељу најлошије рангирана од укупно 34 посматране земље.

Чак 24,5 одсто становништва старијих од 18 година је у ризику од сиромаштва. Оно што, такође, није добра вест је да се, од 2013. године, откад Евростат и нашу земљу рангира по овом показатељу, стопа ризика од сиромаштва повећава. Тако је тај удео 2013. године износио 23,3 одсто, да би 2014. достигао 24,4 одсто. Према последњим мерењима, који се односе на 2015. годину тај удео износи 24,5 процената. При томе су у најгорој позицији незапослени, где је чак 46,2 одсто у ризику од сиромаштва. Међу запосленима тај удео износи 13,5 одсто, док је 15,2 одсто пензионера у ризику од сиромаштва.

Према речима Гордане Матковић, програмске директорке Центра за социјалну политику и ванредне професорке на Факултету за економију, финансије и администрацију (ФЕФА) овај податак, на одређен начин говори о неједнакости у нашој земљи и о томе колико је велика разлика између најбогатијих и најсиромашнијих слојева друштва. Методолошки, он се добија тако што се они чија су примања мања од 60 одсто средњег дохотка рачунају као становници који су у ризику од сиромаштва. То је оно што статистичари зову „медијана”, а која се најједноставније речено описује као број који раздваја доњу и горњу половину узорка. – То показује да је разлика у дохоцима оних који имају најмање и оних који имају највише у Србији велика – каже Матковић.

Када се погледа статистичка база Евростата у ризику од сиромаштва је 21,5 одсто пунолетних становника Бугарске, 22 одсто популације Естоније. Тај удео у Шпанији је 20,5 одсто, у Летонији 22,2 одсто у Литванији 20,7 одсто, у Румунији 22,4 одсто.

– Углавном је реч о земљама у којима, као и у Србији, новчани доходак доминантно не чини главни елемент стандарда. У овим земљама, становништво има и неке друге изворе дохотка, попут прихода од дознака или неке друге изворе финансирања. Та мера је, у извесном смислу, прилагођена развијенијим земљама где је новчани доходак најважнији елемент стандарда. Конкретно, када је о Србији реч, методолошка мана је то што овај показатељ, на пример, не узима у обзир чињеницу да има људи који живе и раде на сопственом имању – објашњава Матковић.

За креаторе економске политике податак да је четвртина Србије у ризику од сиромаштва значи да на основу тога може да дефинише социјалну политику у ширем смислу. Али неке појединачне мере, попут исплате социјалне помоћи, не може, каже Матковић. Не може се четвртини пунолетних грађана Србије дати социјална помоћ, објашњава она.

Тakoђе, треба правити разлику између стопе апсолутног сиромаштва и стопе ризика од сиромаштва. Последњи податак о стопи апсолутног сиромаштва у Србији је онај из 2014. године када је Републички завод за статистику објавио да је у Србији сиромашно 8,9 одсто становника. Толико људи у нашој земљи дневно на располагању има мање од 2,5 долара.

Слободан Цвејић, професор социологије на Филозофском факултету, каже да се Србија више од 20 година налази у процесу константног повећања друштвених и економских разлика.

– Тренутно не постоје назнаке да ће се тај тренд променити. Економска стагнација, недоследне реформе, сумњиве приватизације и распрострањена корупција довели су до тога да је све мањи број људи постајао све богатији, а све већи број људи падао на ниво минималне репродукције или чак испод ње. Једно време, посебно од 2000. до 2010. средња класа је спадала у такозване добитнике транзиције, али са јачањем ефеката глобалне економске кризе и њен економски положај је значајно погоршан. Читава ова криза не значи да средња класа нестаје или да је нема, јер ће она у модерном друштву увек играти важну улогу у функционисању друштвеног система, али је сасвим јасно да је њен економски положај темељно пољуљан – закључује Цвејић.

„Слатки отров” и одбачени стари вагони

Аутор:Љ. Малешевић

Поглавље 19 на путу ка Европској унији односи се на социјалну политику и запошљавање и заправо садржи основне социјалне стандарде на које су се државе чланице обавезале приступањем ЕУ. Њихова сврха је да подрже примену и развој европског социјалног модела који је Европска комисија 1994. године дефинисала “ као заједничке вредности које обухватају демократију и индивидуална права, социјално колективно преговарање, тржишну економију, једнаке могућности за све и социјалну заштиту и солидарност”.

Србија се потписивањем Споразума о стабилизацији и придржавању обавезала да ће ускладити своје законодавство са тековинама ЕУ, а у области социјалне политике наведена обавеза изричито је утврђена за области које се тичу услова рада, нарочито безбедности и здравља на раду и једнаких могућности. У области запошљавања сарадња мора бити усмерена у олакшавање реформи политике запошљавања у Србији, у контексту јачања привредне реформе и интеграције.

На први поглед не би требало да буде проблема да се Поглавље 19 отвори , јер се односи на оно што грађанима ове државе припада, на оно што радници треба да имају и на оно што нико не може довести у питање када је реч о безбедности и здравља на раду. Једнаке могућности нико не би смео ни да доводи у питање. Међутим, Србији ни мало није лако да отвори ово поглавље. Да ће бити проблема у отварању Поглавља знало се већ почетком прошле године када је најављено усвајање акционог плана којим би се уредили социјални стандарди. Члан преговарачког тима Србије Зоран Стојиљковић објаснио је да израда акционог плана значи да је констатовано да због тежине проблема и недостатка капацитета земља није у стању да отвори неко поглавље и да у разумном року треба да кроз акциони план подигне те капацитете и јасно одреди критичне тачке.

Управо те критичне тачке и њихово одређивање представљају проблем за Србију и јасно је да током 2016. нису утврђене и није пронађено решење за њих, па акциони план и поред свих обећања није усвојен до краја прошле године, а велико је питање и када ће бити. Јер, социјални актери тешко долазе до договора па чак ни не успевају да се договоре шта је оно што је добро – јер неспорно је да и тога има , а шта је оно на чему треба додатно радити. Шефица тима Србије за преговоре са ЕУ Тања Мишчевић пре неколико дана на Конференцији “Трипаризам у сенци државе” упозорила је да су реформе у социјално-економском дијалогу почеле још 2004. године, али да споро напредују. Синдикатима и послодавцима јасно је поручила да користе

преговарачке процесе као инструмент за отварање социјалног дијалога, да траже најбоља решења, јер је Србији у интересу да их понуде.

Међутим, социјални дијалог је велики камен спотицања на путу ка отварању Поглавља 19. Социјални партнери сложни су само у оцени да и после 15 година од оснивања он не може да добије прелазну оцену, иако су сви свесни његовог значаја. Стање колективног преговарања на гранском нивоу у реалном сектору је катастрофално лоше. Колико је лоше можда најбоље показују речи Љубисава Орбовића, председника Савеза самосталних синдиката Србије, да је социјални дијалог за синдикатце “слатки отров”, јер имају утисак да су близу договора, а резултата заправо нема, те да постоје ситуације да се колективни договор потпише, а онда их послодавачка организација поништи. При том нити су организације послодаваца репрезентативне, нити синдикати којих има пеко 20.000. Или, за Зорана Стојиљковића који је председник УГС “Независност” Социјално-економски савет Србије је “ранжирна станица где се одбацују стари вагони”, јер се у њему не покрећу важна питања и у њему седе они који не одлучују ни о чему.

Председник Савеза самосталних синдиката Војводине Горан Милић оцењује да није боље стање са социјалним дијалогом ни у Војводини. Истиче да је стање трипартизма на нивоу локалних самоуправа у Војводини изузетно лоше, јер с пуним капацитетом функционишу само три социјално-економска савета : у Новом Саду, Старој Пазови и Руми. Зато ће једна од кључних активности Покрајинског социјално-економског савета бити пружање помоћи у оснивању и реактивирању социјално економских савета ако не у свим онда бар у већини војвођанских градова и општина.

Дакле, много посла је пред социјалним партнерима али и на државним институцијама. На том путу налазе се и препреке које земље ЕУ не могу ни да замисле, а међу њима је и синдикални податак да тренутно у Србији између 300.000 и 350.000 радника не прима редовно плату и да је неки нису добили месецима па и годнама. Може се додати и најновији податак Еуростата да је четвртина становништва Србије у ризику од сиромаштва, да држава даје колико може али да то није довољно за голо преживљавање.

Глас радника нити се чује, нити га ко слуша

Аутор:Д. Млађеновић

Транзиција и приватизација много тога су промениле у привредном животу Србије: многе некад моћне фабрике, у којима су биле запослене хиљаде радника, више не постоје.

Због неправилности приликом приватизације, многа радна места, која су могла бити сачувана, нестала су и погони зврје празни или је на њиховом месту изграђена стамбена зграда или тржни центар.

Упоредо с тим променама дошло је и до промена у синдикалном организовању запослених. Уместо моћне синдикалне организације, данас су синдикати расцепкани – како представници синдиката кажу, има их на хиљаде – а тиме је њихова снага значајно ослабила. Због тога је и положај радника, иза којих више не стоји снажан синдикат који се бори за њихова права и чији се глас чује и слуша, све тежи, јер је синдиката много, а нису довољно јаки, њихов глас слабо се чује, а мало ко их и слуша.

Дакле, све мање радних места и све већа несигурност да ће се оно сачувати раднике су довели у веома тежак положај, посебно кад је у питању синдикално организовање. Иако то сигурно није једини разлог, извесно је да се чланство осипа и да је број радника који су и чланови синдиката, све мањи. У првом плану запослених је да раде и на тај начин обезбеде егзистенцију, а поучени искуством из протеклих година у којима се мало шта позитивно

променило у њиховом положају и заштити радничких права... више нису ни заинтересовани да постану чланови синдиката.

Никаве сумње нема да је данас положај радника у Србији тежак, да се радничка права смањују и да је борба за хуманији однос према запосленом већ одавно изгубљена. Социјални дијалог готово да не постоји, а представници синдиката истичу да су за то криви и послодавци и синдикати. По речима председника Савеза самосталних синдиката Србије Љубисава Орбовића, социјалног дијалога нема између незаинтересованих послодаваца и расцепканог синдиката, а уз то указује на то да, рецимо, у „Железницама Србије” има чак 32 синдиката.

Говорећи на форуму „Трипартизам у сенци државе” о социјалном дијалогу између синдиката, послодаваца и државе, Орбовић је истакао да протеклих 15 година није постигнут ниједан позитиван резултат у заштити интереса запослених. Он је нагласио и да нико не говори о проблему да послодавци колективне уговоре које потпишу не примењују или их пониште. – Организације послодаваца нису реперезентативне, а нису ни синдикати, којих је више од 20.000 – рекао је Орбовић. – У „Железницама Србије” постоји синдикат који има два члана јер су два смењена директора основала посебан синдикат у којем је један председник, а други секретар. Слично је и у Градском саобраћајном предузећу „Београд”, где има 25 синдиката јер је законодавство омогућило заштиту личног интереса и уништавање синдикализма.

По мишљењу председника Уједињених гранских синдиката „Независност” Зорана Стојиљковића, социјални дијалог у Србији не заслужује ни двојку, а Социјално-економски савет Владе Србије упоредио је с ранжирном станицом на коју се одбацују стари вагони.

– У том савету се не покрећу важна питања, а у њему седе они који не одлучују ни о чему – рекао је Стојиљковић. – Држава не држи до нас па зато „Независност” неће учествовати у раду СЕС-а док се не покрену суштинска питања о социјалној правди, приватизацији, субвенцијама и незапослености.

Председник Уније послодаваца Србије Небојша Атанацковић истакао је да послодавци, велике фирме, међу којима и иностране, не желе да уђу у Унију послодаваца јер немају интереса, док је помоћник министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Зоран Лазић рекао да послодавце треба убедити у то да учествују у социјално-економском дијалогу.

Реформе почеле 2014. године

Шефица тима Србије за преговоре с Европском унијом Тања Мишчевић казала је да су реформе у социјално-економском дијалогу почеле 2004. године, али да споро напредују. По њеним речима, потребно је да се преговарачки процес искористи као инструмент за отварање дијалога те да се траже најбоља решења јер је то свима у интересу.

Индустрија у благом опоравку

Пише: Р. Поповић

Индустријска производња у десетак општина Златиборског округа, које покрива Регионална привредна комора са седиштем у Ужицу, забележила је у 2016. раст од 5,4 одсто у односу на претходну годину.

Први пут у последње време је тај раст је већи од укупно оствареног на нивоу Републике, на чијој је територији забележено повећање од 4,6 одсто. У односу на 2015. годину, вредност спољнотрговинске размене на подручју Региона већа је за 2,3 одсто и укупно је износила око 1,1 милион долара.

Плате су, међутим, у овом делу државе биле значајно ниже од државног просека, а и потрошачке цене су у истом периоду повећане за скоро два процената. Према подацима ужичке Привредне коморе, сва три сектора индустрије остварила су раст обима производње : прерађивачки за 4,3 одсто, снабдевања електричном енергијом за 6,3 и рударства за чак 35,7. - Од укупно 17 индустријских грана заступљених на подручју Региона, чак 11 је остварило раст производње, док је у њих шест забележен пад. Највећи раст био је у производњи прехрамбених производа, пића, текстила, гуме и пластике, металних и производа од неметалних минирала, намештаја, снабдевања електричном енергијом, док су најнижи индекси физичког обима забележени у производњи одевних предмета, коже, дрвета, машина и опреме, као и хемикалија и хемијских производа, наводи се, између осталог у извештају РПК за град Ужице и општине Нова Варош, Чајетина, Пријепоље, Прибој, Косјерић, Ариље, Сјеница, Пожега, Бајина Башта и Ивањица.

Лане је спољнотрговинска размена региона била у благом порасту (већа за 2,4 одсто у односу на 2015.) и износила је скоро 1,2 милиона долара. Извоз је повећан 2,8, а увоз за два процента. Остварени суфицит је био већи за седам одсто. У укупној спољнотрговинској размени, Ужице учествује са 65 одсто, а у свим општинама региона остварен је суфицит у размени са иностранством. Највећи суфицит оствариле су општине Ариље, Пожега, Чајетина, Косјерић и Ужице. Посматрано по делатностима, највеће учешће у извозу остварено је у производњи метала и металних производа, следе прехрамбени производи, машине и уређаји, производња текстила и производи од гуме и пластике. Са територије наше регије, највише се извозили алуминијумски и бакарни производи, а потом и воће, одећа и муниција. Земље извозни партнери су Немачка, Италија, Бугарска, Бразил, као и комшије у региону, а увозни Русија и Казахстан. Групаације земаља у којима је реализован највећи обим извоза -више од 80 одсто су Европска унија и бивше југословенске републике.

Ниво просечне зараде исплаћене на подручју Златиборског округа у децембру прошле године, значајно је нижи од републичког просека. Она је у нашем Региону износила око 55.398 динара, што чини 88 одсто државног просека. Највиши ниво зарада остварен је у Севојну (71.460), Ужицу (66.468), и Косјерићу (61150), а најнижи у Ариљу (40.607) и Ивањици (43.238). Просечна лањска зарада у општини Нова Варош износила је 46.685 динара. Од 25 округа, Златиборски се по висини зараде налази на 12 месту.

- На подручју Региона су запослена 72.085 лица што је знатно више у односу на просечну запосленост из 2015. када их је било 64.540 или 2013. када је било евидентирано 61 987 запослених лица. Структура запослености по делатностима дужи период није битније промењена у односу на претходне године - највећи број оних који имају посао ангажовани су у прерађивачкој индустрији, здравству, образовању, трговини, грађевинарству и саобраћају, наведено је такође у извештају Регионалне привредне коморе, уз податак да је на подручју Златиборског округа у децембру 2016. незапослених било тридесетак хиљада, од којих је 1.500 новопријављених на евиденцији тржишта рада. Без посла је у том периоду било укупно 2.064 Нововарошана, док их је у јануару ове године евидентирано 2.124.

Према подацима РПК, потрошачке цене су, иначе, у односу на децембар 2015. лане повећане за 1,7 одсто, а највише су поскупели храна и безалкохолна пића, дуван, дажбине за струју, воду и комуналије, али и намештај, здравствене и транспортне услуге.

Шеф мисије ММФ Џејмс Руф пише за "Блиц": Србији је потребан јачи приватни сектор

Извор:Блиц

Снажни трендови пораста запослености и пада незапослености представљају важне сигнале да економски програм Србије доноси резултате. Међутим, структура тржишта рада показује колико тога још Србија треба да уради да би испунила свој потенцијал као динамична тржишна економија. Укратко, приватни сектор, који је генератор економског раста и пореских прихода којима се плаћају пензије, плате у јавном сектору и јавне услуге, још увек је исувише мали да би обезбедио висок животни стандард за све становнике Србије.

На дијаграму (приказан уз текст) представљен је овај проблем. Почевши од дна троугла, формални приватни сектор - део који плаћа порезе и доприносе за социјално осигурање - чини само 20 одсто од укупно седам милиона становника Србије. Број запослених у сивој економији могао би да буде на нивоу од чак 50 одсто од броја запослених у формалном приватном сектору, при чему се радницима ускраћују бенефиције, држави порези и ствара нелојална конкуренција фирмама које законито послују. Следећи ниво су запослени у јавном сектору, подељени на запослене у сектору државе (наранџасте фигуре) и јавним или државним предузећима (црвене фигуре). У односу на број становника, јавни сектор у Србији је вероватно тек незнатно већи од просека у ЕУ. Међутим, у односу на приватни сектор који треба да га финансира, јавни сектор је огроман. Из тог разлога је јако тешко обезбедити више зараде у јавном сектору без смањења броја запослених.

До сада смо говорили о укупном броју запослених од 2,8 милиона. Међутим, преостаје чак 4,3 милиона становника! Већини њих је потребна нека врста подршке државе. На првом месту је скоро пола милиона незапослених. Следи многобројна популација пензионера чији број и даље расте и који је премашио број запослених у формалном приватном сектору који уплаћују доприносе у пензијски систем, што помаже да се објасни зашто постоји тако велика рупа у финансијама пензијског фонда. На крају је категорија „остали” која, поред осталог, обухвата децу школског узраста и студенте, родитеље који нису запослени и обесхрабрене раднике који су одустали од потраге за послом.

На основу дијаграма лако је увидети зашто су људи у Србији константно незадовољни државом. Група означена плавом бојом сматра да су порези превисоки. Сиви се жале да не могу да добију бенефиције. Наранџасти и црвени желе више плате. Црни желе посао. Зелени сматрају да су им пензије мање него што заслужују. А љубичасти се жале на ниске социјалне бенефиције и генерално су незадовољни квалитетом образовања, здравства и других јавних услуга.

Постоји само један начин да се реши овај проблем, а то је да се повећа формални приватни сектор да би могао да лакше носи терет целог друштва. То подразумева да се људима помогне да пређу из сиве, наранџасте, црвене, црне и љубичасте групе у плаву групу (па чак и из зелене у плаву, пошто ноге пензионери још увек имају вредне вештине које могу да понуде).

Да бисмо илустровали колико Србија треба да се промени дугорочно гледано, можемо је упоредити са Немачком или са Уједињеним Краљевством. Обе државе такође имају велики број пензионера, али имају и много бољу структуру на тржишту рада. Запосленост у формалном приватном сектору је скоро двоструко виша у односу на укупно становништво него у Србији, што значи да се привреда налази на солидној основи.

Прелазак са неефикасног и заштићеног јавног сектора на продуктиван и конкурентан приватни сектор је управо циљ програма Србије који подржава ММФ. Резултати су ту. Али је потребна бржа реализација да би се испуниле жеље становника Србије који пореде свој животни стандард са стандардом у другим земљама у Европи. Зато увек подстичемо већи и бржи напредак у „структурним реформама” као што је унапређење пословне климе, борба против сиве економије, реструктурирање државних предузећа и реформа државне управе. Како се буде одмицало у реализацији ових реформи, Србија ће засигурно бележити бржи раст дохотка у свим секторима друштва и, надамо се, одређени пад незадовољства становништва.

Просечна зарада у фебруару већа за 12 одсто - 46.990 динара

Извор: Бета

Просечна нето зарада у Србији у фебруару ове године износила је 46.990 динара, што је у односу на јануар номинално више за 13,2 одсто, а реално за 12,4 одсто, саопштио је Републички завод за статистику.

У поређењу са фебруаром 2016. године просечна нето плата је номинално већа за 5,7 одсто и реално за 2,4 одсто.

Просечна бруто зарада (са порезима и доприносима) исплаћена у фебруару 2017. године износила је 64.847 динара и номинално је била већа за 13,3 одсто него у јануару, а реално за 12,5 одсто.

У поређењу са истим месецом прошле године номинално повећање је 5,8 одсто, а реално 2,5 одсто.

Синдикат пензионера: Деци нам прете да не идемо на протесте

Извор: Н1

Удружење синдиката пензионера Србије и Удружење синдиката пензионисаних војних лица Србије протестоваће у уторак, 28. марта, у Београду. Основни разлог је то што су им, како би се ублажио дефицит у буџету, смањене пензије веће од 25.000 динара.

Потпредседник Удружења синдиката пензионера Србије Миша Радовић рекао је тим поводом, у Новом дану телевизије Н1, да су се пензионери у два наврата – 2014. и 2016. године - обраћали Уставном суду у вези са Законом о привременом уређивању начина исплате пензија, и да још нису добили одговор, због чега ће и у уторак протестовати испред тог суда.

Позив за учешће у Новом дану упутили смо и Министарству за рад, борацка и социјална питања и ПИО фонду, али нам је речено да неће моћи да се одазову позиву. Позив за учешће у разговору јуче је прихватио Мирослав Шпановић, потпредседник ПУПС-а, који је нешто касније током дана отказао гостовање, из, како је навео, "оправданих разлога".

“Инсистирамо да донесу било какву одлуку. Недоношењем одлуке нам не дају да одемо до Стразубра (Европског суда за људска права) и процедурално завршимо посао. Немамо сумњу

да ћемо у Стразбуру успети”, рекао је Радовић, наводећи да ће пензионери протестовати и испред Владе Србије како би истакли да се њихов живот драматично погоршао.

Радовић истиче и да пензионери очекују од свих председничких кандидата да се одреде према њиховим проблемима, јер председник као неко ко добија легитимитет грађана на изборима, може да упозорава Владу и да покрене иницијативу да се противуставни закони преиспитају. Потпредседник Удружења синдиката пензионера упозорава и да се ПИО фонд урушава од 2006. године, те да се синдикат супростави продају бања и ангажовао адвокатске тимове који су, заједно са економским стручњацима, доказали да су бање имовина ПИО фонда.

Удружени синдикат пензионера, према његовим речима, у Београду има око 100.000, али каже да колико год људи да дође на протест, власт ће рећи како их била 200.

“То је варка велика – не причају о томе шта смо говорили него причају колико нас је било. Значи, није тема оно што смо причали већ колико нас је било (...) Има нешто што морам да вам кажем, камере снимају када имамо протесте, има претњи – 'немојте да вам видимо мајку или оца, иначе ћете бити отпуштени'. Поред тога што иду са штаповима, уз помоћ помагала, сад им неко још и прети. Од пет камера, четири утврђују ко је био тамо. Људи су уведени у страشان страх”, упозорава Радовић.

Радовић каже да је питање да ли ће пензионери дочекати да им новац буде враћен, али поручује да ће њихова деца добити нешто од својих родитеља, “па макар и за 10 година”.

Одузети део пензија да се врати с каматом

редседник Удружење синдиката пензионисаних војних лица Србије, Јован Тамбурић, очекује да пензионери због протеста у уторак буду оптужени да се баве политиком, јер се он одвија у време предизборне кампање. “А када и у које време, када у Србији влада медијски мрак? Ово је једини начин да јавности и председничким кандидатима скренемо пажњу и питамо их како би они решавали проблеме пензионера. Да, ми се бавимо политиком, али не да бисмо дошли на положаје, већ да одбранимо наша права”, поручио је Тамбурић у Новом дану телевизије Н1. Истиче и да није тачно да је Уставни суд Закон о привременом уређивању начина исплате пензија, оцену уставним, већ о њему није ни одлучивао, чиме је онемогућио пензионерима да иду у Стразбур.

Тамбурић каже да пензионери захтевају поништење тог закона, да се одузети део пензија врати са каматом и да се заустави урушавање ПИО фонда. Подсећа да преко 700.000 људи у Србији ради нелегално, као и да се послодавцима толерише да радницима плаћају минималац, а разлику у заради “на руке”. Када би се то увело и легалне токове, не би ни било разлога да се пензије дотирају из буџета, истиче он.

Тамбурић каже и да Устав дозвољава могућност да се део имовине узме од грађана, али само тако да се законом регулише када ће се та имовина вратити. “Ми бисмо схватили да одвајамо део имовине због будућности, али треба да се врати под тржишним условима”, поручује он. Подсећа и да усклађивање војних пензија није остварено у складу са законом, као и да велики број његових колега није добио станове, тако да у Србији тренутно има око 3.200 војних бескућника.

Само Бугарска има већу сиву економију од Србије

Извор:Бета

Држава је донела 68 мера за сузбијање сиве економије, а сакупљање рачуна и извлачење лутрије је само једна од њих, јер Србија, осим Бугарске, има највећи проценат сиве економије у бруто домаћем производу (БДП) у региону, рекао је данас државни секретар у Министарству државне управе и локалне самоуправе Србије Жељко Ожеговић.

Он је на округлом столу "Неформална економија и синдикати" истакао да сива економија у Србији чини око 30 одсто БДП-а, док је у Бугарској 33 одсто.

"Донели смо Закон о инспекцијском надзору како би појачали борбу против сиве економије и како би инспекција могла да улази и контролише и нерегистроване фирме што до доношења тог закона није могло, што је било апсурдно", рекао је Ожеговић.

Међу најважнијим мерама за сузбијање црног тржишта, према његовим речима, је јачање и обука инспекције и формирање и техничке инфраструктуре.

Додао је да је од почетка примене мера за сузбијање сиве економије забележено да је у августу прошле и априлу ове године скочио проценат регистрованих фирми за 72 одсто, док је у просеку проценат новорегистрованих предузећа повећан за око 14 одсто.